

Legális nyílászárók

A Magyar Asztalos és Faipar júliusi számában írtunk arról, hogy a nyílászárók gyártásának, forgalomba hozatalának, beépítésének jogi feltételei változás alatt állnak.

A gyártók 2009 februárját követően a termékeket csak CE jellel hozhatják forgalomba. A CE-jel jogszerű használata azonban számos feltételhez kötött és ezen feltételek teljesítésének költségvonzatai relatív magasak.

A folyamatot katalizálendő és a terhek mérséklését megcélozandó az Országos Asztalos és Faipari Szövetség és az ÉMI a szövetség tagjai számára egy speciális konstrukciót dolgozott ki, melynek részletes bemutatására szeptember 26-án Budapesten az ÉMI Kht. telephelyén került sor. A megjelent közel 30 érdeklődő először az új megfelelőségi igazolás logikai felépítéséről, a rendszer összefüggéseiről hallgatott meg előadást, majd a konkrét teendőket, a vizsgálatok menetét

bemutatása után a megjelentek megtekintették a laboratóriumot, ahol végigkísérhették egy ablak teljes vizsgálati megpróbáltatásait.

A rendezvényt követően a gyártók személyre szabottan merülhettek bele termékeik vizsgálatának részleteibe az ÉMI szakembereivel.

Az előadásokon sok minden elhangzott a megfelelőségigazolás ezen módozatáról. Az elv EU-s, az építési termék direktíva a kiindulópont. A direktíva célja, hogy a tagállamok biztosítsák:

- a területükön létesített építmények ne veszélyeztessék emberek, állatok vagy anyagi javak biztonságát,
- gazdaságossági, környezetvédelmi, egészségügyi, energiatakarékossági, tartóssági követelményeket minden tagállamban azonos szinten vegyenek figyelembe,
- egységes követelmények és előírások legyenek érvényben az építési termékekre azért, hogy azok forgalmát az uniós belső piacán műszaki akadályok ne zavarják.

Ezen elvek „aprópénzre váltása” aztán a megfelelőségigazolás. Mivel a nyílászárók egy része vonatkozásában léteznek e termékcsoporthoz vonatkozó harmonizált szabványok, úgy a gyártóknak nagy vonalakban az alábbi lépéseket kell megtenni:

1. Meg kell határozni a termékcsaládot.
2. El kell végezni vagy végeztetni az első típusvizsgálatot.
3. Meg kell határozni a termékre vonatkozó megfelelőségigazolási módozatot.
4. Be kell vezetni egyfajta üzemi gyártásellenőrző rendszert.

A logikai sorból kiindulva, ha a termékcsalád kiforrott és körülhatárolható, jöhet a típusvizsgálat. Ezt esetleg a gyártó is végezhetné, ha erre fel lenne készülve.

A típusvizsgálat keretében kötelezően elvégzendő alapvizsgálatok a következők:

- légzárás,
- vízzárás,
- szélállóság,
- akusztikai teljesítőképesség,

- hőátbocsátás,
- biztonsági eszközök teherbíró képessége,
- működtető erők (csak gép működtetésű ajtóknál).

Mivel a tavaly hatályba lépett szabvány MSZEN 14351-1:2006 csupán a homlokzati nyílászárókra vonatkozik, az eljárás ilyen formán nem vonatkozik:

- a prEN 14351-3 szabvány szerinti tűzálló és füstgátló szabályozásnak alávetett ablakokra és bejárati ajtókra, azonban a 4. fejezetben megadott egyedi tulajdonságok és teljesítőképességi követelmények lényegesek lehetnek egyéb ajtók és ablakok számára (lásd. prEN14351-2)
- EN 1873 prEN 14963 szabványok szerinti tetőbevilágítókra,
- EN 13830 szabvány szerinti függönyfalakra,
- EN 13241-1 szabvány szerinti ipari, kereskedelmi és garázskapukra és ajtókra,
- prEN 14351-2 szabvány szerinti belsőtéri ajtókra, azonban a 4. fejezetben megadott egyedi tulajdonságok és teljesítőképességi követelmények lényegesek lehetnek a belső ajtó számára (lásd. prEN 14351-2)
- forgóajtókra
- menekülési útvonalban elhelyezett ajtókra.

Ha eddig tiszta a kép, akkor még a vizsgálatok elvégzése előtt további komoly döntéseket kell hozni. Nem mindegy, mit és milyen módszerrel vizsgálunk.

Például a próbatest mérete sok mindent befolyásolhat. Egyrésztől – ablak esetében – az ugyanolyan felépítésű, de

sek és termékek rendszeres ellenőrzése és vizsgálata.

Az ellenőrzések eredményeit, a méréseket és a kiértékeléseket rögzíteni (jegyzőkönyvezni) kell bármely művelet esetén. Azokat a műveleteket, ahol az ellenőrzött értékek és feltételek nem teljesülnek, jegyzőkönyvezni kell és vissza kell tartani a gyártó ÜGYE-eljárásaiban meghatározott időszakokra.

A gyártónak gyártóegységeként ki kell jelölnie egy, az ÜGYE-ért felelős személyt, továbbá biztosítani kell megfelelő és szakképzett személyzetet, hogy létrehozható legyen egy dokumentált és fenntartható rendszer.

Továbbá a szabványok előírásai szerint kialakított ÜGYE rendszernek további követelményeket is teljesíteni kell.

Mérés: a mérleget és egyéb mérőberendezéseket kalibrálni és rendszeresen ellenőrizni kell a dokumentált eljárás szerinti gyakorisággal és feltételek mellett.

Gyártás: a gyártási folyamatban használt eszközöket rendszeresen ellenőrizni és karbantartani kell annak biztosítására, hogy a kopás vagy más meghibásodás ne okozzon inkonzisztenciát (következtelenséget) a gyártási folyamatban.

A beérkező nyersanyagok és szerkezeti elemek előírásait (specifikációit) dokumentálni kell, mint azok megfelelésége biztosításának ellenőrzési tervét.

különböző méretű ablakok nem ugyanolyan teljesítményértékkel rendelkeznek. Gondoljunk csak a hőátbocsátásra.

Ha az üveg U-értéke lényegesen jobb, mint a keret, akkor minél nagyobb az ablak, annál jobb U-értékkel fognak rendelkezni.

Másrészről a próbatest alapján mért teljesítményadatok nem használhatóak – elvileg – később bármilyen más méret esetében. Vízzáras és légáteresztés esetén pl. -100%- +50%-ig terjeszthetők ki az értékek, de például szélállósság esetén csak az ugyanolyan vagy kisebb szerkezetekre érvényes a mért adat. Ebből következik, hogy egy 2,25 m² felületű ablakpróbatest alapján lefolytatott típusvizsgálat eredményére hivatkozva nem forgalmazhatnánk ablakot jogszzerűen CE-jellel ellátva ennél nagyobb felülettel.

További megfontolás tárgyát kell hogy képezze a következő állítás is:

Bármikor, amikor az ablak vagy ajtó szerkezeti kialakításában, a gyártási folyamatban változás történik, a gyártási folyamatban változás történik, vagy megváltozik a nyersanyag, vagy egyes szerkezeti elem beszállítója és ez a változás megváltoztathat egy vagy több jellemzőt (pl. a szerkezeti kialakítás, üvegrétegrend eltérő lesz) a megfelelő tulajdonságok esetén a típusvizsgálatot meg kell ismételni.

Itt a szabvány egy bonyolult táblázatban sorolja fel, hogy mely alkatrészek megváltoztatását tartja lényegesnek és melyeket nem.

Nem egyszerű az üzem gyártásellenőrzés folyamata sem.

Ebben az esetben a gyártó feladata: létrehozni, működtetni és dokumentálni egy üzemi gyártás-ellenőrzési rendszert (ÜGYE) a gyártási eljárások és intézkedések a megfelelőség ellenőrzésére és megtartására. Nyersanyagok, az egyéb beérkező anyagok, a gyártóberendezé-

Az ÜGYE rendszerének dokumentálnia kell a gyártási folyamat különböző szakaszait, továbbá meg kell határoznia a gyártásfolyamat szakaszainak ellenőrző eljárásait és azok önálló felelőseit.

A gyártási folyamat alatt, valamennyi ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni, azok eredményeiről, továbbá ha bármely javító (módosító) művelet történt.

Nos, mint látszik, már a típusvizsgálat megindítása előtt a gyártónak konzultálni kell szakemberekkel, az ÉMI munkatársaival és ki kell választania azt az optimális megoldást, amely a jövőre vonatkozóan biztosítja a jogszerű gyártást és forgalmazást.

És ne feledjük, ha ezen a minőségtanúsításon átvergődünk, onnan kezdve jogi és piaci védeltséget élvezünk azokkal szemben, akik továbbra is „feketén” gyártanak.

(Hőbör Tamás)

CE-jel költségtakarékosan OAFSZ-tagoknak

Köztudott, hogy a vizsgálatok lefolytatása költséges. Ezen költségek csökkentése érdekében az Országos Asztalos- és Faipari Szövetség és az ÉMI Kht. egy költségtakarékos megoldást dolgozott ki, hogy a szövetség tagjai olcsóbban tudjanak élni a CE-jel nyújtotta előnyökkel.

Melkora kedvezményt kínál az OAFSZ tagjainak az ÉMI?

1. Egyes alapvizsgálatok (vízzáras, szélállósság stb.) esetében: **10%**,
2. Beltéri ajtók ÉME vizsgálata esetén: **10-20%** (mennyiségtől függően),
3. Ablakszerkezetek, bejárati ajtók: 1 típus: **10%**, 2 típus: **15%**, 3 típus: **20%**.

A költségek természetesen nagyon szórhatnak, de ha veszünk például egy ablakszerkezetet (bukó-nyíló, nyíló, fix, középosztós lehet, de középen felnyíló nem) maximum 2,25 m² felülettel, akkor az első típusvizsgálati jegyzőkönyv alapköltsége úgy 360 000 Ft + áfa. Ebből az OAFSZ-tagok 10% kedvezményt kapnak, így a vizsgálati költség 324 000 Ft + áfa.

Tehát minimum 324 000 Ft + áfa költséggel már legalizálható a termelés!

A fenti célok érdekében **november 13-án, 10 órakor közös felkészítést** és megbeszélést szervezünk az ÉMI-be, ahol az érdeklődők részletes tájékoztatást kapnak a részleteket illetően, illetve elindítható a CE-jel megszerzését célzó folyamat.